22/03/2021

Истински хришћанин

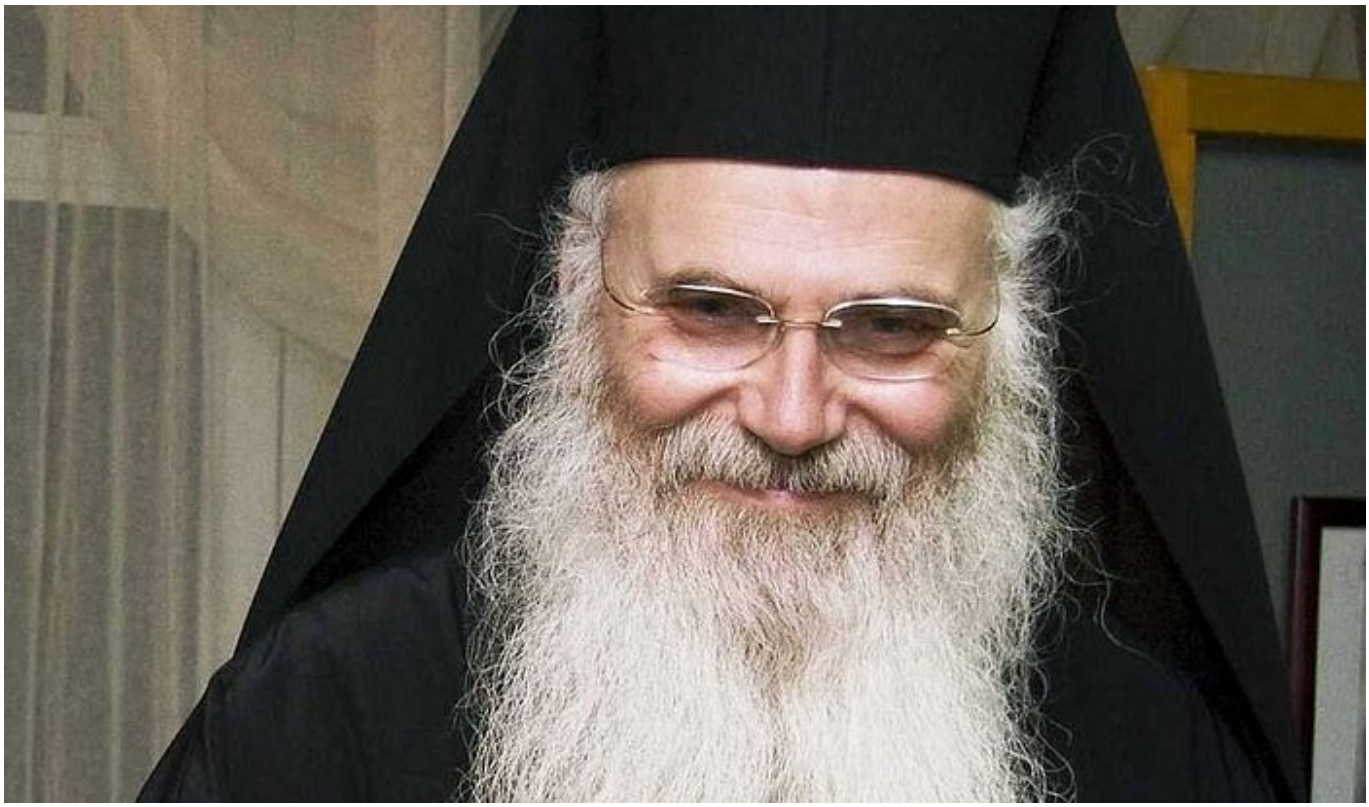

Често се у одјељцима из Светог Јеванђеља сусрећемо са тиме да се апостоли, како би били убедљиви, позивају на аутентичност свог личног свједочанства: ”Што смо чули, што смо видели очима својим, што сагледасмо и руке наше опипаше, објављујемо вам” и ”знамо да је истинито свједочанство његово”. Али, и Самарјани и Часни Претеча прибјегавају непосредности личног свједочанства. Аутентичност доживљаја представља најубједљивији аргумент за истинитост наших ријечи.

Погледајмо, дакле, шта је смисао аутентичног доживљаја у животу хришћана. Аутентичан је Петар, чак и у падовима својим, јер је он непосредан. Тражи доказе и Господ га позива да корача по води. Понестаје му вјере и почиње да тоне. Спонтано исповиједа да из светих уста Његових излазе ”ријечи живота”. Савјетује Господу да избјегне Страдање и Он га кори говорећи да у њему говори сатана. Са осјећањем надмености одбија да му Господ опере ноге и у наставку се на један особито изражајан начин повлачи. Има смјелости да насилно Малху одсече ухо и бива прекорен од стране Господа, а ухо бива исцијељено. Нешто прије Страдања се одриче Господа и одмах се каје. Чује поруку васкрсења и доводи је у питање: због тога трчи до гроба како би се сам увјерио. Пада и устаје. Гријеши и каје се. Не глуми, живи.

Слободан је и онда када се понаша по човјеку. Гријеши и исправља себе, није непогрешив. Истинит је.

Аутентичан није онај ко не прави грешке, него онај ко их препознаје, исповједа и каје се. Међутим, аутентичан човјек није само непосредан у свом опхођењу, он је истинит у вјери својој. А вјера није идеологија коју треба да подржимо, нити мисао коју треба да разумијемо, нити став који треба да прихватимо. Вјера није осјећање, нити скуп моралних правила којима треба да се прилагодимо, нити доживљај који психолошки намећемо самима себи, нити пак циљ који се људским напорима постиже. Вјера је благодат и живот и истина која нам се пружа, која надире и која нам се открива. Вјера је нешто што нам Бог даје, нешто што пројављује Бога.

И човјек није велики због тога што може да постане много шта, него због тога што могу да му се догоде и да му се открију велике ствари. Међутим, све то представља непатвореност, истинитост, аутентичност. Без тога хоризонт душе остаје затворен за Благодат Божију.

Наравно, док као хришћани причамо о аутентичном доживљају, изгледа да често под тим подразумијевамо нешто што уствари није аутентичан доживљај. Због тога, хајде да погледамо какав је управо истински и непатворени хришћанин. Свети Василије Велики у свом покушају да одговори на питање: ”Какви Логос жели да су хришћани?”, одговара на следећи начин: ”Као Ученици Христови, који изражавају само оно што у Њему виде или од Њега чују, као свети храмови Божији, чисти испуњени једино служењем Богу, као дјеца Божија саображена икони Божијој, по мјери која је дата човеку, као со земљи како би чинили да се они који заједничаре са њима објављају духом ка бесмртности, увјеравају у наду истинског живота”.

И даље наставља: ”Шта су својства хришћана? Да као што је Христос једном за свагда умро гријеху, да и они буду мртви и неприступачни за сваки гријех… Да правда њихова у свему буде највећа… Да воле једни друге као што је Христос заволео нас… Да увијек пред собом виде Господа… Да у сваком дану и часу буду трезвени и да, у савршенству богоугодности спремни, знају да не часи час у којем ће доћи Господ”.

По светом Јовану Златоусту: ”Ако си хришћанин, немаш града свога на земљи. Стваралац и градитељ града нашега је Бог. И ако узмемо цијелу васељену, странци смо и досељеници код свих. На небесима смо уписани, грађани смо небеса”.

Исту апсолутност сусрећемо и код отаца аскета и, наравно, у ”Лествици” Светог Јована Синајског: ”Хришћанин се у свему угледа на Христа, колико је то човјеку могуће, ријечима и дјелима и мислима правилно и неукаљано вјерујући у Свету Тројицу”.

Хришћански доживљај је аутентичан када више волимо крст од лагодности, борбу од побједе, када живимо Царство Божије стварније но историјске догађаје, када је вјера наша јача од нашег рационализма, када истину више препознајемо у тајнама него у ономе што разумијевамо, када се у тешкоћама кроз које пролазимо више молимо, а мање размишљамо, када се увјеравамо да је благодат ефикаснија од наше борбе, када нам је брат наш ближи од нашега ”ја”, када можемо да разазнајемо шта је узалудно, а шта непатворено, шта је лажно, а шта истинско, шта је воља наша, а шта Воља Божија, када смрт желимо више но живот.

Аутентичан хришћанин је компатибилан са предањем и са догмом, али у њему има и нечега новог и оригиналног, нечега његовог. Његова различитост обједињује и уљепшава. Потврђује пут савршенства, јер је ”названа гором узорном… Гора је пак душа која се учењем Христовим узвисила”.

На крају, слика аутентичног човјека није нешто што постоји и на шта свако од нас треба да се угледа, него је нешто што не постоји и што је свако од нас позван да породи у себи. Израз једнога на шта је позван. Аутентичност је оно што истиче јединственост и свештеност личности.

Митрополит Николај Хаџиниколау

Из књиге ”Човјек, биће на границама свијетова”, Епархија ЗХиП, Требиње 2006.

mitropolija.com